Torsdagen, 24 november 2022

P9_TA(2022)0426

Mänskliga rättigheter i Egypten

Europaparlamentets resolution av den 24 november 2022 om mänskliga rättigheter i Egypten (2022/2962(RSP))

(2023/C 167/15)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av sina tidigare resolutioner om Egypten,

— med beaktande av uttalandena från Europeiska utrikestjänstens talesperson för utrikes frågor och säkerhetspolitik om Egypten,

— med beaktande av EU:s grannskapspolitik och det gemensamma meddelandet av den 9 februari 2021 *Förnyat partnerskap med det södra grannskapet – En ny agenda för Medelhavsområdet* (JOIN(2021)0002),

— med beaktande av det 13:e interparlamentariska sammanträdet mellan EU och Egypten som hölls den 29 september 2022,

— med beaktande av samförståndsavtalet mellan EU, Egypten och Israel om samarbete i samband med handel, transport och export av naturgas till Europeiska unionen, som undertecknades i Kairo den 15 juni 2022,

— med beaktande av det senaste uttalandet från talespersonen för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter om Egypten,

— med beaktande av FN:s människorättsråds allmänna återkommande utvärdering om Egypten 2019–2020,

— med beaktande av uttalandet av den 8 november 2022 från FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter som uppmanar till omedelbar frigivning av Alaa Abdel Fattah,

— med beaktande av EU:s riktlinjer om dödsstraff, om tortyr, om yttrandefrihet, om människorättsförsvarare, om våld mot kvinnor och flickor och om hbti-personers rättigheter,

— med beaktande av FN:s konvention om barnets rättigheter från 1989,

— med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, konventionen om barnets rättigheter samt den arabiska stadgan om mänskliga rättigheter, som alla har ratificerats av Egypten,

— med beaktande av Egyptens konstitution, särskilt artikel 52 om förbudet mot alla former av tortyr, artikel 73 om mötesfrihet och artikel 93 om den internationella människorättslagstiftningens bindande karaktär,

— med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1948,

— med beaktande av artikel 132.2 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. Egypten stod värd för den 27:e partskonferensen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (COP27) i Sharm El Sheikh. Detta internationella evenemang har satt fokus på Egyptens inhemska förtryck av fredliga och legitima röster i det civila samhället.

B. 2021 lanserade Egypten sin nationella strategi för mänskliga rättigheter och sin nationella dialog, vilka officiellt syftade till att förbättra situationen för de mänskliga rättigheterna och skapa en mer inkluderande politisk miljö. I april 2022 inrättades den egyptiska kommittén för presidentbenådning, som har till uppgift att genomföra utredningar med civilsamhällesorganisationer av fall där fångars situation inte uppfyller internationella människorättsnormer. Kommittén har förbisett tidigare och pågående allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna, och sedan lanseringen av den nationella människorättsstrategin och Egyptens nationella dialog har det inte skett några väsentliga förändringar. Underkommittén för politiska frågor, mänskliga rättigheter och demokrati samt internationella och regionala frågor, som härrör från associeringsavtalet mellan Egypten och EU, fungerar som den huvudsakliga institutionella ramen för de båda parternas diskussioner om människorättsfrågor. Nästa sammanträde i denna underkommitté ska hållas den 8 december 2022 i Kairo.

C. Egypten gjorde inga förändringar i relevant lagstiftning innan landet stod värd för COP27, inte heller vad gäller rätten till yttrandefrihet, frihet att delta i fredliga sammankomster eller föreningsfrihet och mediefrihet, trots att tillhandahållandet av utrymme för det civila samhället är ett gemensamt åtagande som ingår i prioriteringarna för partnerskapet EU–Egypten och fastställs i Egyptens konstitution. Det undantagstillstånd som har tillämpats sedan 2017 har inte hävts. Massrättegångar och massfängslanden fortsätter, med militära domstolar och specialdomstolar för statens säkerhet som prövar tiotusentals civila. Den 8 juli 2021 uttryckte FN:s särskilda rapportörer om rätten till mötes- och föreningsfrihet, om människorättsförsvarare och om skydd av de mänskliga rättigheterna i kampen mot terrorism gemensamt sin oro över Egyptens lag om icke-statliga organisationer från 2019, landets lag om bekämpning av it-brottslighet från 2018, om terroristenheter från 2015 och om offentliga möten och fredliga demonstrationer från 2013. Enligt den egyptiska kommittén för rättigheter och friheter, frihetsberövade den egyptiska regeringen nästan 734 personer i 18 provinser mellan den 1 oktober och den 14 november 2022.

D. I november 2022 avbröt människorättsförsvararen Alaa Abdel-Fattah, som under större delen av det senaste årtiondet suttit godtyckligt frihetsberövad på oklara grunder, den hungerstrejk som han inledde i april 2022, efter att ha varit nära döden i sin fängelsecell. Sedan COP27 inleddes har han också slutat att dricka vatten. Alaa har fortfarande inte haft någon konsulär tillgång till brittiska diplomater och hans advokat har inte fått besöka honom. Alaas familj har tidigare, efter internationella påtryckningar, sporadiskt tillåtits besöka honom.

E. Egyptens regering uteslöt oberoende människorättsgrupper från att delta i COP27 genom en hemlig, regeringskontrollerad registreringsprocess där grupper som är kritiska mot den egyptiska regeringen valdes bort, genom onödiga inskränkningar i friheten att delta i fredliga sammankomster utanför den byggnad där COP27 ägde rum, och genom ogrundade förseningar i utfärdandet av viseringar till personer som kom från länder utanför Egypten. Det var endast vissa oberoende människorättsgrupper och människorättsförsvararen Sanaa Seif som kunde delta tack vare hjälp från internationella organisationer.

F. Kvinnorättsförsvarare, hbtiq+-personer och försvarare av koptiska rättigheter fortsätter att trakasseras, hotas, gripas och frihetsberövas, såsom Patrick George Zaki, som fortfarande har reseförbud och står inför rätta vid en specialdomstol för statens säkerhet, efter att ha kritiserat regeringens politik gentemot koptiska kristna, och även de kvinnliga influerarna Haneen Hossam och Mawada Al Adham som 2020 dömdes till tre respektive två års fängelse på konstruerade moraliska grunder efter att ha dansat i videoklipp på TikTok.

G. Vid det nionde mötet i EU:s och Egyptens associeringsråd den 20 juni 2022 och i prioriteringarna för partnerskapet 2021–2027 som antogs den 19 juni 2022 upprepade båda parter sitt åtagande att främja demokrati, grundläggande friheter och mänskliga rättigheter, jämställdhet och lika möjligheter.

H. Egypten är en mångårig strategisk partner för EU med gemensamma mål för att skapa stabilitet, fred och välstånd i Medelhavsområdet och Mellanöstern, och spelar en viktig roll för stabiliteten i regionen. EU är Egyptens största ekonomiska partner och landets främsta källa till utländska investeringar. I juni 2022 antog EU och Egypten

prioriteringar för partnerskap på många områden, bland annat säkerhet, bekämpning av terrorism och reform av rättsväsendet. Egyptens ställde sig bakom FN:s resolution där Rysslands annektering av ukrainska regioner fördöms, och fortsätter att stödja EU:s insatser och internationella insatser för att få ett slut på Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Egypten har undertecknat ett samförståndsavtal mellan Egypten, EU och Israel för att minska gasimporten från Ryssland till följd av landets aggression mot Ukraina. Kommissionen har anslagit 100 miljoner euro till Egypten från faciliteten för livsmedel och resiliens för att hjälpa landet att komma till rätta med den livsmedelsbrist som anfallskriget mot Ukraina orsakat.

1. Europaparlamentet beklagar djupt den fortsatta bristen på grundläggande politiska rättigheter och friheter i Egypten, även i samband med COP27 i Sharm el-Sheikh 2022. Parlamentet beklagar att COP27 inte ledde till en förbättrad människorättssituation.

2. Europaparlamentet fördömer i starkast möjliga ordalag egyptiska myndigheters censur, trakasserier och hot mot företrädare för det civila samhället i Egypten, till och med i FN:s internationella lokaler, och även den nya våg av gripanden och frihetsberövanden som ägt rum i samband med COP27. Parlamentet uttrycker sitt stöd för Tysklands regering, som den 13 november 2022 lämnade in ett klagomål mot egyptiska myndigheter på grund av den överdrivna säkerhetsövervakningen av deltagare i den tyska paviljongen vid COP27. Parlamentet beklagar djupt att oberoende egyptiska icke-statliga organisationer nekades engångsregistrering vid COP27 och att bara en handfull lyckades delta, och endast tack vare att internationella organisationer gav dem sina egna passerkort. Parlamentet beklagar djupt att egyptiska myndigheter valde ut organisationer i det civila samhället som inte kritiserar myndigheterna. Parlamentet understryker att lokalsamhällen och icke-statliga organisationer från Sinai, i egenskap av legitima intressenter, borde ha tillåtits delta i COP27 eftersom det hölls i Sinai. Parlamentet beklagar djupt den hemliga process som Egypten använt för att med hjälp av icke offentliggjorda urvalskriterier utesluta kritiska icke-statliga människorättsorganisationer. Parlamentet uppmanar med kraft de egyptiska myndigheterna att inte vidta några motåtgärder mot de egyptiska människorättsförsvarare och aktivister som offentligt uttryckte sin oro över Egyptens kränkningar av de mänskliga rättigheterna under COP27.

3. Europaparlamentet fördömer skarpt det fortsatta godtyckliga frihetsberövandet, också före rättegång, av tiotusentals samvetsfångar i Egypten, varav många hålls inlåsta under omänskliga förhållanden utan tillgång till en rättvis rättegång eller grundläggande rättigheter, vilket Egyptens politiska fängelser i Wadi Natroun och Badr är exempel på. Parlamentet noterar att en begränsad del av Egyptens politiska fångar frigavs eller benådades av den egyptiska kommittén för presidentbenådning i april 2022, då mellan 800 och 1 000 fångar släpptes från godtycklig häktning i avvaktan på rättegång. Parlamentet framhåller att ännu fler egyptier gripits och godtyckligt frihetsberövats sedan dess, enligt egyptiska icke-statliga organisationer och Amnesty International.

4. Europaparlamentet uppmanar med kraft de egyptiska myndigheterna att omedelbart frige Mohamed ”Oxygen” Ibrahim, Mohamed Adel, Alaa Abdel Fattah och de tre advokater som är 2020 års mottagare av människorättspriset från Rådet för advokatsamfunden i Europeiska unionen, Ibrahim Metwally Hegazy, Mohamed El Baqer och Hoda Abdelmoniem, samt Ezzat Ghoneim, Ahmed Amasha, Abdel Moneim Aboul Fotouh, Mohamed El Kassas, Ziad Abu El Fadl, Aisha El Shater, Mohamed Abo Houraira, Manal Agrama, Marwa Arafa, Hala Fahmy, Safaa El Korbagy, Tawfik Ghanim, Seif Thabit, Safwan Thabit, Sherif al Rouby, Anas El-Beltagy, Ahmed Douma, Mohamed Adel Fahmy, Nermin Hussein, Haneen Hossam, Mawadda el-Adham, Ismail Iskandarani, Seif Fateen, Hisham Genena, Omar Mohammed Ali, Aymen Moussa, Omar el Hout, Ahmed Moussa Abd El Khaleq och Ahmed Fayez, bland många andra som är frihetsberövade på felaktiga grunder. Parlamentet betonar att dessa kvinnor och män är egyptiska människorättsförsvarare, journalister, fredliga aktivister, politiker, kvinnliga influerare samt affärsmän som vägrade att sälja sina tillgångar till militären. Parlamentet uppmanar de egyptiska myndigheterna att häva reseförbuden för Patrick George Zaki och Mahinour Al Masry.

5. Europaparlamentet uppmanar med kraft de egyptiska myndigheterna att omedelbart och villkorslöst frige den fredliga, brittisk-egyptiska aktivisten och människorättsförsvararen Alaa Abdel-Fattah, mottagare av priser från Deutsche Welle och Reportrar utan gränser, som godtyckligt har frihetsberövats under större delen av det senaste årtiondet på oklara grunder, för hans fredliga och legitima krav på fler rättigheter och friheter och som långt ifrån är ett isolerat fall, och att omedelbart låta honom avresa till Storbritannien. Parlamentet betonar att både Tysklands förbundskansler, Olaf Scholz, och Frankrikes president, Emmanuel Macron, har begärt att han ska friges.

6. Europaparlamentet fördömer återigen i skarpast möjliga ordalag den utbredda användningen av tortyr inom Egyptens säkerhetsapparat. Parlamentet påminner om att revolutionen i Egypten den 25 januari 2011 började med allmänhetens kraftiga protester mot straffrihet för polisen efter att bland andra bloggaren Khaled Said torterats och dödats. Parlamentet uppmanar med kraft Egypten att fullt ut samarbeta med de italienska myndigheternas utredning av mordet på den italienska

doktoranden Giulio Regeni, som torterades till döds av säkerhetstjänstemän 2016. Parlamentet upprepar särskilt sin uppmaning att underrätta general Tariq Sabir, överste Athar Kamel Mohamed Ibrahim, överste Uhsam Helmi och major Magdi Ibrahim Abdelal Sharif om det rättsliga förfarandet mot dem i Italien. Parlamentet fördömer i starkast möjliga ordalag tortyren av ekonomen Ayman Hadhoud, som avled den 5 mars 2022 efter att ha förts bort under tvång och frihetsberövats av säkerhetstjänstemän, på grund av att han kritiserat den ekonomiska politiken, och beklagar djupt avsaknaden av en oberoende och trovärdig utredning från Egyptens allmänna åklagares sida.

7. Europaparlamentet uppmanar med kraft Egypten att frige alla 21 journalister som för närvarande sitter fängslade för att ha gjort sitt jobb, vilket har dokumenterats av Reportrar utan gränser och av kommittén för skydd av journalister. Parlamentet understryker att alla egyptier har rätt att få tillgång till information utan att den censureras av regeringen. Parlamentet noterar beslutet, som fattades under påtryckningar i början av COP27-konferensen, att ge tillgång till vissa webbplatser tillhörande icke-statliga människorättsorganisationer och oberoende tidningar såsom Medium, Mada Masr och Human Rights Watch. Parlamentet betonar dock att sådana webbplatser alltid bör vara tillgängliga för egyptier också efter konferensen.

8. Europaparlamentet uppmanar därför med kraft egyptiska myndigheter att frige alla journalister som i november 2022 sitter frihetsberövade: Khaled Abdelwahab Radwan, Ahmed Fayez, Alaa Abdelfattah, Ismail Alexandrani, Mohamed Ibrahim (alias Mohamed Oxygen), Ahmed Allaam, Hamdi al-Zaeem, Tawfik Ghanem, Rabie al-Sheikh, Adallah Shusha, Khaled Sahloob, Bahaa al-Din Ibrahim Nemat Allah, Hisham Abdel Aziz, Mohamed Said Fahmy, Badr Mohamed Badr, Raouf Ebeid, Mostafa Saad, Mohamed Mostafa Moussa, Mahmoud Saad Diab och Amr Shnin.

9. Europaparlamentet uppmanar de egyptiska myndigheterna att sätta stopp för diskrimineringen och garantera alla egyptier faktisk likhet inför lagen och jämlikhet i praktiken, i enlighet med konstitutionen, oavsett tro eller övertygelse. Parlamentet pekar på den långvariga diskrimineringen av minoriteter, såsom den koptiska minoriteten och bahaierna. Parlamentet uppmanar Egypten att se över sina hädelselagar för att säkerställa skydd av samvetsfriheten och religiösa minoriteters rättigheter.

10. Europaparlamentet uppmanar med kraft Egypten att respektera grundläggande internationella normer för föreningsfrihet och att upphäva sin repressiva lag om icke-statliga organisationer, 149/2019, som innebär att all verksamhet underkastas regeringskontroll. Parlamentet delar den oro som uttryckts av FN:s människorättsexperter rörande Egyptens rättsliga arsenal för att inskränka föreningsfriheten, yttrandefriheten, pressfriheten och rätten att delta i fredliga sammankomster under förevändning att bekämpa terrorism. Parlamentet uppmanar med kraft Egypten att också ändra eller upphäva 2018 års lag om bekämpning av it-brottslighet, 2015 års lag om terroristenheter och 2013 års lag om offentliga möten och fredliga demonstrationer. Parlamentet uppmanar än en gång egyptiska myndigheter att avsluta ärende 173/2011, det så kallade målet om utländsk finansiering, och att häva alla reseförbud och frysningar av tillgångar för 31 anställda vid icke-statliga människorättsorganisationer.

11. Europaparlamentet uppmanar det egyptiska parlamentet att påskynda antagandet av en heltäckande lag om våld mot kvinnor, i synnerhet hedersmord. Parlamentet uppmanar de egyptiska myndigheterna att på nytt visa att de motsätter sig kvinnlig könsstympning och att effektivt lagföra dem som fortsätter att tillämpa denna metod. Parlamentet rekommenderar de egyptiska myndigheterna att stärka sitt samarbete med EU för att hitta nya sätt att ytterligare skydda kvinnor mot sexuella övergrepp och könsrelaterat våld. Parlamentet fördömer i starkast möjliga ordalag könsrelaterade mord.

12. Europaparlamentet uppmanar de egyptiska myndigheterna att upphöra med gripanden och åtal för sexuella förbindelser mellan samtyckande vuxna, inbegripet samkönade relationer eller relationer grundade på könsuttryck, och att omedelbart frige hbtqi+-personer som fortfarande hålls godtyckligt frihetsberövade, ofta under omänskliga förhållanden.

13. Europaparlamentet välkomnar de lagändringar som Egypten har infört på senare tid i fråga om barnarbete och barnäktenskap. Parlamentet uppmanar dock de egyptiska myndigheterna att ytterligare stärka genomförandet av lagen om barnäktenskap och att stärka skolsystemen samt uppmanar de offentliga barnavårdsmyndigheter som förebygger och hanterar övergrepp mot barn att ytterligare skydda barn mot sådana övergrepp.

14. Europaparlamentet uppmanar med kraft Egypten att avskaffa dödsstraffet och att utfärda ett omedelbart moratorium för dess tillämpning. Parlamentet beklagar djupt att Egypten under det senaste årtiondet har utvecklats till en av världens värsta utövare av dödsstraff, även när det har rört sig om unga gärningsmän.

15. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till EU:s samtliga medlemsstater och till EU:s delegation att närvara vid rättegångar mot egyptiska och utländska människorättsförsvarare, journalister och fackföreningsmedlemmar och att besöka dem när de sitter frihetsberövade.

16. Europaparlamentet uppmanar med kraft EU:s medlemsstater att i FN:s råd för mänskliga rättigheter stödja en övervaknings- och rapporteringsmekanism för allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna i Egypten. Parlamentet upprepar att EU bör integrera människorättsfrågor i alla sina diskussioner på hög nivå med egyptiska tjänstemän, inbegripet associeringsrådet EU-Egypten. Parlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att betona kopplingen mellan demokratisk utveckling och tillväxt. Parlamentet uppmanar FN att fastställa kriterier för värdländerna med avseende på civilsamhällets tillträde och yttrandefriheten vid framtida COP-konferenser och liknande FN-konferenser.

17. Europaparlamentet upprepar sitt krav på en djupgående och omfattande översyn av EU:s förbindelser med Egypten mot bakgrund av de mycket begränsade framstegen i fråga om situationen för de mänskliga rättigheterna i Egypten och landets våldsamma ingripanden mot avvikande åsikter, trots fortsatt stöd från europeiska partner. Parlamentet uppmanar med kraft vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik att inta en fast offentlig ståndpunkt när det gäller kravet på att Egypten ska frige politiska fångar, göra konkreta framsteg i fråga om mänskliga rättigheter, stoppa och utreda tortyr och överge det omfattande missbruket av frihetsberövande före rättegång och reseförbud för att slå ned på reella eller uppfattade avvikande åsikter, som nödvändiga villkor för att förbättra EU:s förbindelser och samarbete med Egypten. Parlamentet upprepar sin uppmaning till EU:s medlemsstater att överväga att anta riktade sanktioner mot de huvudansvariga för det brutala förtrycket i landet. Parlamentet efterlyser mer insyn i alla former av ekonomiskt stöd eller utbildning som EU, Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling och Europeiska investeringsbanken tillhandahåller Egypten.

18. Europaparlamentet uppmanar med kraft EU:s samtliga medlemsstater att fullt ut följa rådets slutsatser av den 21 augusti 2013 om upphävande av exportlicenser för all utrustning som används för internt förtryck, inbegripet övervakningsteknik som används för att spåra avvikande åsikter.

19. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament samt Arabrepubliken Egyptens regering.